

راهکارهای ایجاد درآمدهای پایدار برای شهرداری‌ها

محسن نظریور^{۱*}، علیرضا شمس کیانی^۲، علیرضا بابایی^۳

۱- واحد ریاست، دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی، تهران، ایران

۲- گروه مدیریت کسب و کار (MBA)، دانشکده مدیریت، دانشگاه پیام نور دماوند، تهران، ایران

۳- گروه مدیریت اجرایی، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب، تهران، ایران

خلاصه

یکی از مهمترین دغدغه‌های مدیران برنامه‌ریزی شهری، دستیابی به توسعه پایدار شهری است. با توجه به رشد قابل توجه شهرنشینی، تقاضا برای کالاها و خدمات در شهرها از افزایش قابل ملاحظه‌ای برخوردار بوده و در این راستا تأمین نیازهای شهروندان خود مستلزم وجود منابع مالی کافی است. اما نکته حائز اهمیت در بحث تأمین و ایجاد منابع مالی شهرداری‌ها، پایداری منابع درآمدی است؛ بطوری که این درآمدها باید علاوه بر داشتن قابلیت اتکاء و استمرار پذیری، تهدیدی برای توسعه پایدار شهری نیز نباشد. [۱] کسب درآمد شهرداری‌ها از اموری است که تاثیر عمده‌ای در ارائه خدمات شهری به شهروندان دارد. اگر شهرداری‌ها نتوانند درآمد کافی و پایدار به دست آورند نخواهند توانست تأسیسات ضروری در شهر را ایجاد و اداره کنند. هرچند که منابع مالی شهرداری‌ها به صورت مختلف قابل حصول است اما همه آنها از خصوصیات درآمدهای پایدار برخوردار نیستند. پایداری در درآمدها مستلزم آن است که اولاً این درآمدها از استمرار نسبی برخوردار باشند و ثانیاً حصول این درآمدها شرایط کیفی شهر را در معرض تهدید قرار ندهد. با توجه به رکود شدید مسکن در کشور در سال‌های اخیر و مشکلات عدیده شهرداری‌ها به دلیل کاهش محسوس درآمدها و تغییر سیاست‌ها از ایجاد تأسیسات شهری به نگهداشت تأسیسات موجود دستیابی به روش‌های جدید تأمین منابع درآمدی پایدار و مطمئن و بدون تبعات ناگوار اقتصادی، اجتماعی و سیاسی نقش بسیار موثری در رضایت جامعه شهری و در نهایت مدیریت مطلوب شهرها خواهد داشت. این مقاله برای اداره مطلوب امور شهرها به ارائه راهکارهای جدید تأمین منابع پایدار برای شهرداری‌های کشور پرداخته است. [۲]

کلمات کلیدی: درآمد پایدار، عوارض، منابع درآمد داخلی، منابع درآمد خارجی

۱. مقدمه

افزایش جمعیت شهرها و گسترش پدیده شهرنشینی در قرن ۲۱ سبب گردید که نه تنها شهرهای موجود با گسترش فیزیکی و کالبدی مواجه شوند، بلکه سکونتگاه‌های روستایی نیز دچار دگرگونی جدی شوند. تغییرات در نظام تولیدی- صنعتی شدن فعالیت‌های کشاورزی، گسترش بخش خدمات و ایجاد مراکز و قطب‌های اقتصادی در شهرها سبب گردید تا این مراکز تبدیل به نقاطی جهت جلب مهاجرین گردیده و نهایتاً منجر به بزرگتر شدن شهرها و ایجاد کلان شهرها شود. در دهه‌های اخیر به همراه گسترش جمعیت شهری در جهان تقاضا برای خدمات و کالاهای مورد نیاز شهرنشینان

* نویسنده مسئول: محسن نظریور، دکترای مدیریت، مشاور ریاست دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی
شماره تلفن همراه: ۰۹۱۲۲۲۷۱۲۲۸- رایانامه: nazarpour46@gmail.com